

Tilsyn i Flesberg kommune 25. september 2012. - Samfunnssikkerhet og beredskap.

Sammendrag

Fylkesmannen har ført tilsyn med om den kommunale beredskapsplikten som nå er lovhjemlet i sivilbeskyttelseslovens §§ 14 og 15 er oppfylt i Flesberg kommune.

Tilsynet avdekket følgende avvik.

- Kommunen må ferdigstille og videreutvikle en overordnet helhetlig risiko- og sårbarhets(ROS)-analyse.
 - Konsekvenser av klimaendringer må vurderes
 - Synliggjøre eventuelle sårbarheter og foreslå tiltak for å redusere sårbarheten
- Beredskapsplanen ferdigstilles blant annet med ressursoversikt
- Det må utarbeides atomberedskapsplan, basert på det kommunale plangrunnlaget fra Statens Strålevern.

I sluttmøter kom en fram til en frist 1.7.2013 for å rette avvikene.

Det ble gitt følgende merknader:

- Fylkesmannen anmoder kommunen om å delta i den interkommunale skogovervåkingen med fly.

Merknadene vil bli fulgt opp ved neste tilsyn og/eller øvelse.

Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon i Flesberg kommune 1. juni 2012. Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens tilsyn med kommunene innen samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet.

Fylkesmannen er tillag tilsynsansvar med hjemmel i sivilbeskyttelseslovens § 29, med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter etter sivilbeskyttelsesloven.

Gjennomføring

Det ble sendt revisjonsvarsel til kommunene januar 2012. Revisjonen ble holdt 25. september 2012. Tilsynet startet med åpningsmøte. 7 personer ble intervjuet. Tilsynet ble avsluttet med sluttmøte.

Hva tilsynet omfatter

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Den kommunale beredskapsplikten har til formål å beskytte liv, helse, miljø og materielle verdier. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.. Formålet med tilsynet er å vurdere denne beredskapsplikten. I St.meld. nr. 17 (2001-2002) er samfunnssikkerhet definert slik: ”Samfunnssikkerhet er den **evne** samfunnet som sådan har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger. Samfunnssikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet mot hele spekteret av utfordringer, fra begrensede, naturskapte hendelser, via større krisesituasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier, til sikkerhetsutfordringer som truer nasjonens selvstendighet eller eksistens.”

Sivilbeskyttelsesloven kapittel V stadfester den kommunale beredskapsplikten. (jf også kap IV.) Den gir kommunene lovpålagt plikt til å kartlegge uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunene og sammenstille disse i en risiko- og sårbarhetsanalyse. (§14.). I tillegg er beredskapsplan innført som lovpålagt oppgave i kommunene (§ 15.). Tilsynet tar utgangspunkt i den kommunale beredskapsplikten som nå er lovhjemlet.

Regelverk

LOV 2010-06-25 nr 45: Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)

Sivilbeskyttelseslovens §§ 14 og 15 omhandler kommunens beredskapsplikt og er grunnlag for revisjonen.

Sivilbeskyttelseslovens § 14 pålegger kommunen en kartleggingsplikt gjennom risiko- og sårbarhetsanalyse. Analysen er grunnlag for kommunens beredskapsarbeid og planarbeid etter plan og bygningsloven. Den skal oppdateres i takt med kommuneplanen

Sivilbeskyttelseslovens § 15 pålegger kommunen å utarbeide en beredskapsplan. Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 skal kommunen utarbeide en beredskapsplan med oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde:

- plan for kommunens kriseledelse,
- varslingslister,
- ressursoversikt,
- evakueringsplan
- plan for informasjon (til befolkningen og media).

Beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum én gang per år. Det stilles videre krav om jevnlig øvelser.

Atomberedskap er hjemlet i lov om helsemessig og sosial beredskap.(LOV-2000-06-23-56)

Forskrift om kommunal beredskapsplikt (FOR 2011-08-22 nr 894) gir nærmere føringer for den kommunale beredskapsplikten.

Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt/innhentet under forberedelsen av revisjonen:

- Risiko og sårbarhetsanalyse Flesberg kommune – Ikke slutført.
- Plan for Samfunnssikkerhet og beredskap Flesberg kommune – under revisjon.
- Gjeldende og revidert kommuneplan som skal mekles.
- Økonomiplan.
- Tilsynsrapport, beredskapstilsyn gjennomført av Fylkesmannen i 2007.

Dokumentasjon som i tillegg ble drøftet under revisjonsbesøket:

- Smittevernplan /Helseberedskapsplan.
- Informasjonsberedskap pandemi. Pandemiplan og smittevernplan
- Beredskapsplan for skolene og barnehagene
- Barnevernplaner

Deltakere

Navn	Funksjon/stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Thomas Fosen	Ordfører	X	X	X
Jon Gjæver Pedersen	Rådmann	X	X	X
Erik Hole	Beredskapskontakt	X	X	X
Jon Kåre Johnsen	Tekn/kultur/næring		X	X
Helen Cuenoud	Helse og omsorg	X	X	X
Rangnhild V Kaldestad	Oppvekst/utdanning	X	X	X
Svein Foss	Personalsjef	X	X	X

Fra fylkesmannen deltok Åsmund Berg Nilsen, beredskapssjef og Lars H. Jørgensen rådgiver.

Funn

Tilsynet avdekket at ROS-analysen og beredskapsplanen ikke er ferdigstilt. Kommunen har heller ikke utarbeidet atomberedskapsplan. Dette ga grunnlag for avvik. Kommunen planlegger videre rullering av analysen. Kommunen må ferdigstille og videreutvikle en overordnet helhetlig risiko- og sårbarhets(ROS)-analyse. Konsekvenser av klimaendringer må vurderes og eventuelle sårbarheter må synliggjøres og på den bakgrunn foreslå tiltak for å redusere sårbarheten. Planen må behandles politisk. Dette gir forankring hos den politiske ledelsen og kommunens styrende organer. Funn som krever tiltak må følges opp i kommunens øvrige planarbeid.

I drøftingene kom et fram at atomberedskap er behandlet i risiko- og sårbarhetsanalysen, men at det ikke foreligger en fullverdig atomberedskapsplan i tillegg til denne. Atomberedskapsplanen innarbeides i beredskapsplanen.

Beredskapsplanen må oppdateres og videreutvikles. Kommunens beredskapsplan skal inneholde en ressursoversikt. Denne framkommer ikke fullstendig i beredskapsplanen.

Oversikt over tilgang på eksterne ressurser og inngåtte avtaler må framkomme av beredskapsplanen som eget punkt. Kommunen bør også vurdere nærmere roller hva angår informasjonsbehandling og loggføring av hendelser.

Ledergruppa leder arbeidet med utarbeiding av beredskapsplanen.

Kommunen har lagt opp til internkontroll med sjekklister som eget punkt i forbindelse med arealplanarbeidet. Ledermøtene følger opp beredskapsarbeidet i kommunen.

Internkontrollsystemet bør imidlertid videreutvikles slik at systemet kan brukes aktivt.

Eventuelt kan beredskap tas som eget punkt i rådmannens medarbeidersamtaler. Nye sårbarheter bør fanges opp gjennom en rutine med rapportering fra virksomhetsområdene i kommunen.

Kommunen har ikke lenger et beredskapsråd. Fylkesmannen anbefaler at kommunen reetablerer beredskapsrådet for å kommunisere med eksterne parter. Særlig i forbindelse med risiko og sårbarhetsarbeid, koordinering av beredskapsplaner og ressursavtaler.

Det kom fram at kommunen har tatt i bruk krisestøtteverktøyet CIM, og at de planlegger videre kursing med sikte på å bli operative på deler av CIM. Kommunen vil følge opp bruken av CIM.

Kommunen ble gjort kjent med sin beredskaps-, aksjons- og bistandsplikt ved hendelser med akutt forurensing i egen kommune og overfor øvrige kommuner i Buskerud interkommunale utvalg mot akutt forurensing (IUA). Teknisk sjef deltar på IUA-møtene.

Muligheter for samarbeid med nabokommuner om lokale og regionale løsninger for ivaretagelse av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver var også diskutert, jf forskrift om kommunal beredskapsplikt, § 5. IKT-samarbeidet som også gir føringer for ikt-sikkerheten er en del av dette arbeidet. Kommunen redegjorde for prosjektet.

Kommunen ble oppfordret til å sikre at deres planer er oppdatert og koordinert for håndtering av uønskede hendelser (terror) ved barnehagene og skolene i kommunen.

Kommunen fremhevet det de opplever som en styrke i en liten kommune, med korte informasjonslinjer og god lokalkjennskap. Fylkesmannen er enig i disse betraktningene, men fremhever samtidig behovet for å dokumentere rutiner og planer for håndtering av uønskede hendelser.

Fylkesmannen vil videre peke på viktigheten av at dedikert beredskapskoordinator gis anledning til å koordinere og være en pådriver i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Det fremkom under intervjuet et noe uklart ansvarsfold for dammen *Damtjern*. Dette må det ringes klarhet i.

Kommunen er lite sårbare for radon, de tilfredsstillende de nye kravene for radon.